

Égabrosszal a távcső mellett

Néhány hete, hogy az Égabroszt Mizser Attila használatra és tesztelésre lehozta Kecskemétre, s akkor egy fél éjszakát észleltünk is. Természetesen változókat, hiszen mindkettőnknek észlelési szempontból ez a fő „működési” területe. Az Égabroszt ekkor nem használtuk, bár részemről átlapoztam. Az idő szűkössége miatt is az általunk „fejből” ismert változók bőven kielégítették igényeinket.

Az atlaszt ezt követően több alkalommal átnéztem, összehasonlítva pl. a Sky Atlas 2000-rel, az Uranometria 2000-rel, majd a VA (változócsillag atlasz) sorozat több keresőtérképével is. Az Égabrosz szerkesztője jó munkát végzett, ezt udvariaskodás nélkül előrebocsáthatom. A fent említett két csillagatlaszt ismerő amatőrök tudják, hogy az Uranometria határmagnitúdója kisebb, mint 9,5, így jobb, de kissé nehezebben kezelhető, s főleg az ég alatti használatnál időigényesebb is. A Sky 2000 nagy lapjai ugyan áttekinthetőbbek, de gyengébb a hmg (8,0), igaz én egy nyomdában külön lapokra másolt példányt használok, ami műanyag védőréteggel a párás éjszakákon is kinn hagyható. Az Égabrosz óriási előnye, hogy a csillagképek alakzatai vékony vonallal összekötve jobban azonosíthatók. Ha valakinek ez kevés, akkor a cirkumpoláris, majd évszakonkénti táblák belső sorszámozása alapján a keresett objektum akár pontos RA és D ismeretében, akár csak hozzávetőleges helyének becslésével a táblákon lévő számozás szerinti oldalt kinyitva könnyen megtalálható. Ezért egyaránt jól használható a hazai atlasz a mély-ég, változó és kettőscsillag észlelőknek. A hmg „alatti” objektumoknál a RA és D adatai alapján (puha grafittal!) be is lehet jelölni a kívánt objektum helyét. Ez a módszer persze csak azoknak ajánlott, akik saját tulajdonú atlaszsal rendelkeznek, ami azonban úgy vélem, nem jelent majd problémát. Az Égabrosz szerény ára így is meglepett.

A magam tapasztalataiból megemlíteném, hogy a Scutum kettőscsillag ajánlat kettőseinél használtam az Égabroszt, a fent leírt grafiteruzás benyilazással. Az Uranometria déli kötete is előkerült, azt is beceruzáztam, hiszen csak kettővel több halvány kettőst tartalmazott!

Változóknál igazán jól használható az új kiadvány. A VA sorozat különböző időszakokban készült füzetei főként a hely hiánya miatt nem nagyon közölnek több fókuszterületű keresőtérképet, néha pedig ezek is csak egy általános csillagatlasz elővételével értelmezhetők. Így most sikerült egypár, a „programból már kifejejtett” változót – időtakarékosan – előhalászni, további néhányat pedig már előjegyzésbe vettünk Schmidt Attilával, bízva az augusztus-szeptemberi, és az őszi ég kellemesebb körülményeiben.

A mély-ég objektumok kedvelőinek ugyancsak hasznos segítőtársa az Égabrosz. Korábban jó pár évet szántam ezen objektumok keresésére és rajzos észlelésére. Most a már kissé elfelejtett galaxisok, halmazok, planetárisok ígéretesen hívogatnak a könnyen értelmezhető, azonosítható alakzatok között.

Végezetül jó szívvel ajánlhatom az Égabroszt kezdőknek és haladó észlelőknek egyaránt. Remélhetőleg sokan veszik majd kézbe az első önálló hazai csillagatlaszt a távcső mellett, amihez sok örömet kívánok.

PAPP SÁNDOR